

מת'קות הפרשה

י"ל ע"י ישיבת "היים של תורה - לובלין" בראשות הרב הגאון רבי מנחם יאנוע שליט"א

דברים

אנו באהבה והודאה לה' יתברך שזה תכלית הכל.

להזכיר בצורה מכבדת

אלה הדברים וגו' (שם)
צריך באור מפני מה הזכירן משה בלשון של 'אלה'? ועוד מפני מה נסמכה פרשה זו לפרשת אלה המצוות? ונראה לבאר בסיעתא דשמיא על פי מה דאיתא במדרש תנחומא "אמר הקב"ה חביבין עלי דברים שהזכיר משה את ישראל, יותר מכל המצוות". ונראה לבאר בטעם הדבר שמושה רבנו ידע בחקמתו כיצד להזכיר את ישראל על עברות המורות שעשו בצורה נעימה וברמזי רמזים, וזה למוד בשבילנו שגם פשאנו רואים אדם שחטא בחטא חמור, שלא נפגע בו, אלא נסובב את תוכחתנו בצורה של רמז וחקמה, ועל ידי זה הדברים ישפיעו עליו, יותר משאלו נזכיר אותם בגלוי.

מיהו חבר נאמן?

אלה הדברים אשר דבר משה וגו' (שם)
איתא במדרש הגדול "אמר הקב"ה לישראל, חביבה עלי תוכחת משה לישראל, פעשרת הדברות, ולא עוד אלא שעשרת הדברים שאמרו עליהם נעשה ונשמע' לא המתינו מעט עד שפרדו בהן ואמרו אלה אלקיך ישראל ודברים הללו החזירו את ישראל למוטב, ודבקים בקב"ה ובתורתו, שנאמר ואתם הדבקים בה' אלקיכם".
במדרש זה אנו רואים שעקר מעלת ישראל, זה מה שהיה להם במשך כל הדורות נאמנות לתלמידי חכמים ולצדיקים, שהדריכו אותם את

לחיות את הנסים שבמלחמת גוג ומגוג

אלה הדברים אשר דבר משה וגו' (א א)
בפרשת דברים משה רבנו מסכם את מעשיהם של ישראל במדבר, ועקר תוכחתו היתה על שלא מספיק הכירו טובה לקב"ה, וזה 'ודי זהב' - שלא העריכו את הזהב שזה הפון וכל השפע שהיה להם במדבר ברוחניות ובגשמיות, ועל כן פותחת התורה ב'אלה' שזה הענין של ל"ט מלאכות הנלמדות מהמלה 'אלה', שמהותם שביטה בשפת בכדי שיתאפשר לנו להתבונן ברב הטובות והחסדים שהבורא יתברך עושה עמנו, בתבואה ובכל השפע שהוא נותן לנו, ובמו כן בימינו שהערכים הארונים ימח שמם, מחפשים בכל דרך להרוג יהודים בכל אתר ואתר, והקב"ה מפר את עצתם פעם אחר פעם, עלינו להודות ולהלל לשמו יתברך, ממש בזמן מרדכי ואסתר שגם הם הכל היה נראה כבדרך הטבע, ברם מרדכי ואסתר השפילו שבורא כל העולמים מסבב את כל הסבות, בכדי להציל את עמו, ועל כן תקנו ימי משתה ושמחה הנובעים מאהבת ה'.

המורם מכל האמור שעלינו להתבונן ברב חסדי ה' המרבים שעמנו, ולומר בשמונה עשרה על נסיה ועל נפלאותיה שבכל יום עמנו, ערב ובקר וצהרים' בכונה גדולה, ובמהשבה עמוקה ברב חסדי ה' שעמנו, הן בטילים והן במנהרות והן בשאר מרעין בישין לפרטי פרטים, וזה עקר רצון ה' מאתנו בעת, שלא נהיה אטומים אלא נתמיד לפרסם את חסדי ה' שעמנו, מתוך ידיעה שמרוב אהבתו אלינו, הוא חס ומרחם עלינו הגם שאנו מנחים היכן שאנו מנחים, ומתוך כך נתמלא גם

רצון ה' ואת הדרך לעבדו פראוי, ובכדי לזכות לכך עלינו להיות מלאים בנאמנות הנובעת מתמימות טהורה, ועל ידי כן נקבל את כל דבריהם ותוכחתם, מתוך ידיעה שעל ידי כן באפשרותנו להשתנות ולהתעלות.

וכן צריך נאמנות לחברים וכמו שאמרו חז"ל (אבות) "עשה לה רב וקנה לה חבר" - שעל ידי שאדם קונה לעצמו חבר שמוכיח אותו ומראה לו את הדרך הנכונה, באפשרותו לדעת על מה לעבד על עצמו, וכיצד לשפר את מדותיו, פיון שכל אחד ואחד צדיק אצל עצמו, ואינו רואה את נגעי, ועל כן ראוי לבקש מהזולת שיראה לו בדרכי נעם - במה עליו להשתפר, וכשאדם צועד בדרך זו אזי אם מישהו יוכיח אותו אפלו בדרך של בזיון, הוא לא יתרגש ולא יפול ברוחו, אלא אדרבה ישמח במה שהזולת מראה לו את הדרך הנכונה והראויה, ואם אכן המוכיח לא צודק בתוכחתו יש בהזכותו למוד ביצד לא לנהג, ושימת לב שלא לגרם לחלישות הדעת לזולת.

המורה מכל האמור, שעקר עבודת האדם בעולם זה הענוה וההכנעה, ומתוך כך לקבל את הטוב של כל אחד ואחד בכלל ושל הצדיקים בפרט, וכן לראות ביצד לגרם לקורת רוח לכלם, ולעשות אורה נוחה רגועה וזורמת ולא ההפך, ה' יזכנו לכך בשלמות.

הדרך לאחדות

והזכר היום ככוכבי השמים לרב (שם י) צריך באור למה ברוך אותם משה ככוכבים? ונראה לבאר שהוא בא ללמד אותם את הדרך להתעלות בעבודת ה', וכן ביצד להיות באחדות, וזה על ידי שגראה את עצמנו ככוכב - שהגם שהוא נראה קטן מאד הוא מלא באור טוב, וכמו כן גם אני צריכים להעריך את הטוב שבנו ושבחברנו, הגם שהוא נראה קצת, ועל ידי זה יהיה לנו השק להמשיך לפתח את הטוב שבנו, ולרכש עוד מעלות טובות בעבודת ה'.

על מה קוראים איכה מדי תשעה באב?

איכה אשא לבדי טרוכם ומשאכם וריבכם (שם יב)

צריך באור א. מה הלשון של 'איכה' ב. מה הפפל

של 'טרחכם ומשאכם וריבכם'? ג. כיצד משתנה לכאן הפסוק של "הבו לכם אנשים חכמים"? ונראה לבאר על פי דרוש, שמשנה רבנו שואל ומוכיח את ישראל, עד מתי נצטרך לומר בכל תשעה באב 'איכה' (שאלה א), מחמת המריבות שלכם הנובעות משונאת חנם והקפדות שיש לכם בלב? (שאלה ב) ועל זה משה רבנו נותן להם עצה, שילכו לצדיקים ותלמידי חכמים (שאלה ג) שידריכו אותם להתבונן בשונאת חנם שיש בהם, וכיצד להשתפר ולזרום עם כלם בלי לשמור טינה, וכשנתחזק בכך נתקן את סבת החרבן ועל ידי זה יבוא מלך המשיח ויגאלנו במהרה בימינו אמן.

לנצל את הקשיים והיסורים פראוי

הבו לכם אנשים חכמים ונבנים וגו' (שם יג) הצדיקים מדריכים אותנו בכל הדרכים שבמשך החיים, ובדרך כלל כשאדם זוכה להתקרב לדרך טובה ונפלאה, אזי הוא מקבל אור עצום והוא חש בתוכו התקרבות לקב"ה, וזה הרגשה פנימית ואמתית, ברם עלינו לדעת שלא זו ההצלחה האמתית, אלא העקר זה לדעת את היסוד הזה, ולחיות את זה גם במצבים הקשים, פי אחרי תקופה מסוימת נכבה לאדם האור הפנימי בכדי לנסות את האדם - האם הוא באמת נאמן, והאם הוא באמת יודע שאין לו מעצמו כלום ועליו להיות פלי קבול בכדי לקבל מהתלמידי חכמים.

ויסוד זה הנו בכל תחום בחיים - שהקב"ה מביא לכל אחד ואחד נסיונות צער ויסורים, בכדי לרומם אותו ובכדי להקנות לו סבלנות, מדות תרומיות, עדינות ואצילות, וכשאדם חכם הוא משתמש עם הקשיים בכדי להתרומם ולהזדקף, ולקנות ענוה הכנעה ותמימות עם הבורא, ברם כשאדם לא משפיל ואינו נאמן דיו לקב"ה, אזי נכנסות בו קשיים וספקות, הן על הבורא יתברך והן על הצדיקים, מתוך מחשבה שהשכל שלו הוא השכל האמיתי והצודק חס ושלום.

יתן ה' שנופה להתקרב לצדיקים ותלמידי חכמים המדריכים אותנו בארח החיים האמתית של התורה הקדושה, שזה מדות טובות אהבת ישראל סבלנות וסלחנות.

מדוע לא רצו המרגלים לטול מפרי הארץ?

ויקווו בְּיָדָם מִפְּרֵי הָאָרֶץ וַיִּוְרְדוּ אֵלֵינוּ (שָׁם כּוה)
בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (פְּרָשַׁת שְׁלַח) מוּבָא שְׁחָטָא הַמְרַגְלִים
הָיָה בְּמַה שְׁלֵא רָצוּ לְטוֹל מִפְּרֵי הָאָרֶץ, וְזֶה מִחֲמַת
שְׁלֵא יְחַסּוּ חֲשִׁיבוֹת לְטוֹב הַנְּשָׂמִי שְׁה' יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן
לָנוּ, שְׁעַל יְדֵי כֵן בְּאִפְשָׁרוֹתֵנוּ לְהִתְבּוֹנֵן בְּרַב טוֹבוֹ
וְחִסְדּוֹ, וְלֵבָא לְאִהְבָתוֹ וְלְשִׂמְחָה אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וּבְעֵינֵינוּ פְּרָשַׁת 'וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ' שְׁהַשְׂכָּר בָּהּ דְּגַן
תִּירוּשׁ וַיִּצְהַר בְּכַדֵּי שְׁעַל יְדֵיהֶם נָבֵא לְהַפְרָה בְּרַב
הַחֶסֶד שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ גּוֹמֵל עִמָּנוּ בְּמַעֲרָכוֹת
שְׁפוּעֵלוֹת בְּגוֹפָנוּ וּבְאִכְל הַנֶּפֶלָא הַמְזִיזִין וְהַמְהַנְּהָה
שֶׁהוּא מַעֲנִיק לָנוּ בְּחוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְהָיִית
שְׁהַמְרַגְלִים לֹא הִסְתַּכְּלוּ עַל הַטּוֹב, הֵם הִסְתַּכְּלוּ עַל
הָרַע הַמְדַמָּה.

זֶה לְמוֹד עֲצוּם בְּשִׁבְלֵנוּ שֶׁנִּרְבָּה בְּהִתְבּוֹנְנוֹת בְּכָל
הַטּוֹב שֶׁהַקְּב"ה עוֹשֶׂה עִמָּנוּ, וְנוֹדָה וְנִהְלַל לְשִׁמּוֹ
יִתְבָּרַךְ וּמִתּוֹךְ שֶׁנַּעֲסֵק בְּהוֹדָאָה וּבְאִהְבַת ה',
מִמִּילָא לֹא נַעֲסֵק בְּכָל מִינֵי קִטְטוֹת וְחֶסֶר אִמוּנָה
הַנוֹבְעוֹת מִצְמָצוּם הַדַּעַת.

בְּזִמְנֵים הַקְּשִׁים שֶׁלְךָ נִטְלָתִי אוֹתָךְ עַל זְרוּעוֹתַי וּפְסִיעוֹת אֵלֹו שְׁלִי הֵם...

אֲשֶׁר נִשְׂאָךְ ה' אֶלְקִיךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא אִישׁ אֶת בְּנוֹ (שָׁם
לֹא)

פְּסוּק זֶה הֵנוּ חֲזוֹק גְּדוֹל בְּאִמוּנָה וּבִטְחוֹן בַּקְּב"ה
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ הַכִּי טוֹב וְתִמְיֵד אָנוּ בְּיָדַיִם
הַטּוֹבוֹת שְׁלוֹ, וְנִבִּיא כֵּן פֶּאן מַעֲשֶׂה שִׁישׁ בּוֹ כְּדֵי
לְלַמְּדֵנוּ שֶׁדוֹקָא בְּזִמְנֵים הַקְּשִׁים בְּיוֹתֵר הַקְּב"ה
עִמָּנוּ - מַעֲשֶׂה בְּאֵדָם אֶחָד שֶׁעֲבָרוּ עָלָיו הַרְבֵּה
צָרוֹת מִבֵּית וּמַחוּצָי רַחֲמָנָא לְצַלְנָי, וּבְאִחַת הַלִּילוֹת
יָשַׁב וּבָכָה עַל מֵר גּוֹרְלוֹ וּמִתּוֹךְ בְּכִיו נִרְדָּם, וְהֵנָּה
הוּא חוֹלֵם שֶׁהוּא עוֹמֵד עַל שִׁפְתַי הַיָּם, וְעַל הַרְקַע
עוֹבְרִים כָּל יְמֵי חַיָּו, וּבְכָל תְּקוּפָה הוּא רוֹאֶה אַרְבַּע
פְּסִיעוֹת שִׁתִּים שְׁלוֹ וּשְׁתִּים שֶׁל הַקְּב"ה - בְּכִיבוֹל,
וְאוֹלָם בְּתִקּוּפוֹת הַקְּשׁוֹת שְׁלוֹ הוּא רוֹאֶה רַק שְׁתֵּי
פְּסִיעוֹת, וְאֵז הוּא שׂוֹאֵל אֶת הַקְּב"ה 'אֵבֵא לְמָה כָּל
הַדְּרָךְ הַלְכָתִי אִתִּי, וְאֵלוֹ בְּתִקּוּפוֹת הַקְּשׁוֹת שְׁלִי
הִנְחַת אוֹתִי לְהִסְתַּדֵּר לְבַד?', עֲנָה לוֹ הַקְּב"ה 'בְּנִי
יְקִירִי, כָּל הַזְּמַן הַלְכָתִי אִתָּךְ, וּבְפִרְט בְּזִמְנֵים
הַקְּשִׁים שֶׁלְךָ - שֶׁנִּטְלָתִי אוֹתָךְ עַל זְרוּעוֹתַי,
וּפְסִיעוֹת אֵלֹו שְׁלִי הֵם.'

אִם נִחְסַר מֵאֵדָם דְּבַר מִסִּים זֶה בְּכַדֵּי שִׁיעֲרִיךְ

אוֹתוֹ

כִּי ה' אֶלְקִיךָ בִּרְכָךְ בְּכָל מַעֲשֶׂה יְדָךְ... זֶה
אַרְבָּעִים שָׁנָה ה' אֶלְקִיךָ עִמָּךְ לֹא זוֹסַרְתָּ דְבָר
(ב ז)

אִיתָא בְּמִדְרַשׁ הַגְּדוֹל "אִמְרָה כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל לְפָנַי
הַקְּב"ה, ה' רוּעֵי לֹא אֲחֶסֶר - לֹא אֲחֶסֶר שְׁכִינְתָךְ,
מֵה הַקְּב"ה מְשִׁיבָה שְׁרָרָךְ אֲנִי הַסְתַּר אֵל יְחֶסֶר
הַמְזַג - אִף אֲתוֹן לֹא תִחְסְרוֹן טוֹבְתִי, דְּבַר אַחַר ה'
רוּעֵי לֹא אֲחֶסֶר כִּךְ אִמְרָה כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, ה' לֹא
תִחְסְרִינָי אִף אֲנִי לֹא נִחְסְרָךְ, ה' רַחֲמֵנוּךְ לֹא
נִחְסַר, חֲבָרְוֹתָךְ לֹא נִחְסַר, לְכָךְ נֶאֱמַר לֹא חִסְרָתָ
דְּבַר".

וְהֵינּוּ שְׁעַקֵּר מֵה שֶׁהַקְּב"ה הַעֲנִיק לְיִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר
אֶת כָּל צְרִיכָהֶם, זֶה בְּכַדֵּי שִׁיעֲרוֹ לְדוֹרוֹת, שֶׁהוּא
צוֹעֵד עִמָּנוּ תְּמִיד, וְנוֹתֵן לָנוּ דֵי צְרָכֵנוּ, וּכְאֵב הַנוֹתֵן
לְבָנוּ תְּמִיד וְאִינוּ שׁוֹכְחֵם מִמָּנוּ, וְעָלֵינוּ רַק לְפַקֵּחַ אֶת
הָעֵינַיִם וְלִרְאוֹת אֶת רוֹב הַטּוֹב, וְגַם אִם לְעֵתִים אָנוּ
מְרַגְשִׁים שֶׁנִּחְסַר מֵאֵתָנוּ דְּבַר מִסִּים, עָלֵינוּ
לְהֶאֱמִין שְׁה' יִתְבָּרַךְ מִחְסַר מֵאֵתָנוּ אֶת הַדְּבַר הַזֶּה,
בְּכַדֵּי שֶׁנִּבְקַשׁ מִמָּנוּ וּבְכַדֵּי שֶׁנַּעֲרִיךְ אֶת הַטּוֹב
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ, כִּשֶׁם שֶׁבְּדוֹר הַמְדַבָּר חֶסֶר
הַקְּב"ה מִיִּשְׂרָאֵל דְּבָרִים מִסִּים, בְּכַדֵּי לְנַסּוֹתָם
הָאֵם יִבְקָשׁוּ כְּרֵאוֹי, אוֹ שִׁיתְּבַכְּנוּ עַל חֲנָם, הֵבֵה
נִתְחַזַּק בְּאִמוּנָה וּבִטְחוֹן בַּקְּב"ה, וְגַם אִם נִחְסַר
מֵאֵתָנוּ דְּבַר כָּל שֶׁהוּא, נִבְקַשׁ בְּתַחֲנוּגִים כִּכֵּן
הַמְּבַקֵּשׁ מֵאֵבִיו וְלֹא מִתּוֹךְ הַתְּבַכְּנוֹת וּמְרִירוֹת.

כַּחַת שֶׁל מִלָּה טוֹבָה

אֵל תִּצַּר אֶת מוֹאֵב וְאֵל תִּתְגַּר בָּם בְּלוֹזְמוֹה (שָׁם
ט)

אִיתָא בְּגִמְרָא בְּהוֹרִיוֹת (י:) שֶׁמִּפְּיֹון שַׁבַּת לוֹט
הַכְּבִירָה לֹא דְבַרְהָ יָפָה וְקִרְאָה לְבִנְהָ מוֹאֵב אִסַּר
הַכְּתוּב לְצוֹר אוֹתָם בְּלִבָּד אֲבָל הַתִּיר לְצַעֲרָם, מֵה
שֶׁאִין כֵּן הַצְעִירָה שֶׁדְּבַרָה בְּרַמְזֵי וְקִרְאָה לְבִנְהָ כֵּן
עִמֵי אִסַּר הַכְּתוּב לְצַעֲרָם כָּל עַקֵּר, זֶה חֲזוֹק עֲצוּם
בְּשִׁבְלֵנוּ שְׁלֵא נִדְבַר דְּבוּרִים אִסוּרִים וּמְגוּנִים, אֲלֵא
נִשְׁתַּמֵּשׁ עִם פִּינוּ בְּכַדֵּי לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת הַזֵּילוֹת,
וּבְזֶה נִזְכָּה לְכָל טוֹב בְּזֶה וּבִפְּא, וְזֶה נִלְמַד בְּכָל שְׁכַן
מִהַצְעִירָה שֶׁזְכָּתָה שְׁלֵא יַצְעֵרוּ אֶת כָּל בְּנֵיהָ בְּזָכוֹת
שְׁלֵא נִבְלָה כָּל כֵּךְ אֶת פִּיָּה בְּאִחֻתָּהּ, וּבְדוּדֵי שְׁמִי
שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ עִם פִּיו לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁשְׁכָרוֹ
ר.ב.

נקמתו של החזון איש בגבאי הצדקה

אל תצער את מואב... כי לבני לוי נתתי את ער ירעה (שם)

איתא במדרש אגדה "ירושא היא להם מאברהם, לפי שהלך לוי עם אברהם ולא גלה על שרה שהיא אשתו, בעת שירד למצרים, לפיכך נתן לו הקב"ה שכרו, שירשו בניו שני עממין מאותן שנתן לאברהם".

ויש להקשות מה הגדלה של לוי במה ששתק, הלא אברהם דאג לו ונטל אותו עמו בכל מסעיו, ואם כן היתה מטלת עליו החובה לשתק. ונראה לומר בזה, שהשתיקה אינה פשוטה כל כך, כי בטבע האדם לומר ולעשות מעשים לפי המאדעות הנעשות עמו.

ונספר פאן מעשה נפלא בענין זה. בצמת אחת במרכז הארץ, היה פקק גדול, והנה לאחד הנהגים היה נראה שאחד הנהגים מנסה לעקוף אותו, הוא לא חשב פעמים ובחמה וכעס יצא מרכבו, התקרב לרכב שהיה נראה לו שנסה לעקפו והלם בראשו של הנהג בעצמה כמה מכות חזקות, אנשים שראו את מעשיו הנוראים, רצו מיד לפונונו בכדי להרחיקו מלאת עוד מכות, ואלה שהגיעו ראשונים זכו להיות עדים למחזה של קדוש שם שמים נפלא, הנהג שקבל את המכות היה זכאי לחלוטין.

הכה נעצר לרגע ונתבונן, מה היה עושה כל נהג אחר שמקבל מכות על לא עול בכפו, לא צריך להרבות בתאורים ביצד לציר את הקרב שהיה מתנהל על הכביש, ברם הנהג שפלנו שקיים את תלמודו, ועדן את מדותיו במדות תרומיות אצילות, ובעקב במדת ההתאפקות - לא עשה כלום, אלא אמר למכהו 'תודה רבה לך אדוני, זו היא עבורי כפרת עונות, זה מזכך ומרומם את נשמתו'.

המכה שקלט את מכותיו של המכה שנאמרו מתוך ישוב הדעת מחלטת, השפיל את ידו ואת

מבטיו ארצה, רק עתה הוא תפס שהעומד לפניו אינו בן אדם אלא מלאך... ולבו נשבר בקרבו.

הנהג המכה לא הסתפק בכך, וכשראה את בושות של הנהג 'הרב החובל', הציע לו בפנים מאירות לבוא אליו לשבת הקרובה, בסופו של דבר נמס לבו של הנהג המכה, הוא נענה להזמנה, וזו היתה תחלת דרכו לחזרה בתשובה שלמה.

וממעשה למעשה שארע אצל מרן החזון איש זצ"ל, וכה ספר בערב ימיו, בהיותי אברך צעיר לימים, נכנסתי פעם לאחד מבתי כנסיותיה של וילנא, נגשתי לארון הספרים ונטלתי משם חמש לעין בו, הגבאי באותו בית הפגסת שלא נחון בחכמה רבה, צעק עלי 'מדוע הגד לוקח חמש? האם הגד בעל בית במקום זה?', ולא נחה דעתו של הגבאי עד שחטף את החמש מידי והשיבו למקומו בארון הספרים.

המשיך החזון איש וספר, בראותי את המעשה של הגבאי הסכל הזה, אמרתי אני אנקם בו' ובמה התבטאה נקמתי? למחרת נכנסתי שוב לאותו בית הפגסת ונתקלתי בגבאי העובר בין המתפללים עם קפת צדקה כדי להתרימם עבור בית הפגסת, והנה בהגיע הגבאי עם הקפה אל מקומו של החזון איש, קם רבנו והוציא מכיסו לא פחות מחמש עשרה מטבעות גדולות, ושלשל אותם לתוך קפת בית הפגסת, הגבאי התפלא לראות שהאברך שהוא צעק עליו אתמול תרם סכום כה נכבד.

'בבקר שלמחרת' ספר החזון איש, 'רק נכנסתי לבית הפגסת והגבאי קם ממקומו ומגיש לי במו ידיו את החמש היפה ביותר שהיה בבית הפגסת'.

המורה משני הספורים נוראי ההוד הללו, שרצון ה' שנוהג בעז ובתעצומות, של ענוה, סבלנות ועדינות, בכל המצבים הקשים העוברים עלינו בחיינו, ומתוך כך נזכה לשלום אמת עם כל מכרנו, שלום הנובע מטהר הלב וממדות אצילות ה' יזכנו.

ניתן לשמוע שיעורים מפי מורינו ראש הישיבה שליט"א בקול הלשון במספר 03-6171111 (אידיש), 03-6171171 (לה"ק, קו ישיר). ובאמריקה - קול הלשון של ארה"ב (באידיש ובקרום גם באנגלית). שמעו ותחי נפשכם. להערות ותרומות ניתן לפנות למכון "א זיסקייט אין מועדי ישראל", 052-7193031.

להצטרפות ל-5971 מנויי 'מתיקות הפרשה' ולמכתבים למערכת: ALONLUBLIN@gmail.com או 5402047@gmail.com